

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Kunnskapsdepartement
v/Elisabeth Harlem Eide
Postboks 8119 dep
0032

E- post postmottak@kd.dep.no
NB! Dette brevet sendes kun elektronisk!

Vår ref.:
13/1667- 3- HW

Deres ref.:
13/4089

Dato:
05.12.2013

Høring- forslag til endringer i opplæringsloven mv

Likestillings- og diskrimineringsombudet (Ombudet) viser til brev 06.09.2013 om overnevnte høringssak med høringsfrist 6. desember 2013.

Ombudet vil kort kommentere punkt 3 i høringen som gjelder forslaget om å fjerne kravet om en sakkyndig vurdering før det fattes vedtak om inntil to år ekstra i videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring.

Ombudets høringssvar må ses i lys av at ombudet plikter å føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med Norges forpliktelser blant annet etter FNs rasediskrimineringskonvensjon og FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne, jf diskrimineringsombudsloven § 1, tredje ledd.

Forskning har vist at læringsvansker blant språklige minoritets elever krever god faglig kompetanse og lett kan feiltolkes som kun et spørsmål om mer tid. Språklige minoritets elever med andre type læringsvansker i tillegg, f. eks dysleksi, risikerer å bli stående uten et lovpålagt tilrettelagt tilbud for sin nedsatte funksjonsevne. I tillegg får de utdanningsløpet sitt forlenget med to år. Effektiviseringshensynet kan dermed komme i direkte konflikt med hensynet til

sentrale menneskerettighetsforpliktelser om et likeverdig undervisningstilbud. Ombudet mener derfor at kravet om en sakkyndigvurdering må bli stående.

CERD- komiteen som fører tilsyn med norske forpliktelser etter rasediskrimineringskonvensjonen, uttrykte i 2011 en bekymring for det høye frafallet blant studenter og minoritets elever i videregående skole¹. Ombudet tok opp bekymringen for frafallet i videregående skole i vår supplerende rapport ², og understreket samtidig viktigheten av god språkopplæring. I tillegg anbefalte ombudet at kartleggingsverktøyene for å avdekke læringsvansker hos språklige minoritets elever må kvalitetssikres, fordi forskning viser at funn gjennom kartleggingsverktøyene oftere blir feiltolket av fagfolk uten god nok kompetanse til å se betydningen av en ikke- norsk kulturbakgrunn i sin analyse av resultatene. Relevant forskning her er f. eks Joron Pihls forskningen- Etnisk mangfold i skolen, som viser at utredning av læringsvansker ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til minoritetslevers komplekse situasjon når årsaken til læringsvanskene blir kartlagt.

For å sikre minoritetslevers rettigheter etter opplæringsloven, foreslo ombudet konkrete kompetansehevende tiltak rettet mot lærere og skoleledere, PPT og den øvrige hjelpetjenesten. CERD- komiteen fulgte dette opp og anbefalte at Norge styrket læreres kompetanse og skolering for å kunne tilby et likeverdig undervisningstilbud i et multikulturelt utdanningsmiljø. Norge har i sitt svar til komiteen³ i september 2013 under *Tiltak for å minske frafall i videregående opplæring og øke flerkulturell kompetanse i utdanningssektoren*, vist til at det er bevilget 30 millioner til dette arbeidet.

---

¹ CERD/C/NOR/CO/19-20

² Rapport: Ombudets innspill til CERD 2011 s 13

³ Norges21/22 rapport til FN om oppfølging av rasediskrimineringskonvensjonen s.5

Det vil etter ombudets syn være dårlig samsvar med CERD- komiteens anbefalinger, og heller ikke formålstjenlig, at departementet samtidig med denne satsingen mot frafall av minoritets elever, foretar endringer i opplæringsloven som nettopp vil kunne ramme minoritets elever som sliter og står i fare for å falle ut av videregående utdanning.

Med hilsen

Guri Hestflått Gabrielsen
seniorrådgiver

Heidi Wyller
seniorrådgiver